

*Караміна Катерина Олександрівна,
студентка III курсу,
спеціальності «Середня освіта
(інформатика)»*

*Науковий керівник:
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри теоретичної та
консультативної психології,
Лупійко Людмила Василівна*

ВПЛИВ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК ПСИХІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ОСОБИСТОСТІ

Анотація. Стаття присвячена аналізу впливу сучасних інформаційних технологій на розвиток психічних процесів особистості. Інтенсивне впровадження комп'ютерних технологій в усі сфери життя призвело до появи нової проблеми залежності використання комп'ютера. Більш детально розглянуто негативний вплив інформаційних технологій на школярів. В Україні технології лікування Інтернет-залежності знаходиться на стадії розробки.

Ключові слова: інформаційні технології, школярі, психічне здоров'я, педагогічна практика.

Вступ. Життя людини з розвитком технологій змінюється не лише в дорослому віці, а й майже повністю змінює молодше покоління. Сучасна дитина, як і все суспільство в цілому, зазнає значного впливу інформаційно-комп'ютерних технологій і починає більше існувати в віртуальному просторі. Світ, водночас, розширюється до меж пізнаного всесвіту і звужується до екрана телевізора, планшета, айпода, айфона, смартфона. Кожного року ситуація ускладнюється через те, що вік дітей, з якого вони почали взаємодіяти з носіями інформації вперше, молодшає. Діти стають менш терплячими, нервовими, в них змалку може псуватися постава та зір. Більше того, деградує соціальні навички та вміння швидко реагувати в складних життєвих ситуаціях.

Читаючи стрічку новин в соціальній мережі, ми пропускаємо через мозок тонни інформації, яку наш мозок не може обробити повністю. Ми сприймаємо інформацію частинами через її об'єм та не можемо зосередитись на матеріалі, який вивчаємо, оскільки відволікаємося на текст, який буде йти далі. Через це, ми не здатні цілісно сприймати його сенс та не здатні запам'ятати і відтворити те, що прочитали зовсім недавно. Через це з'являються складності з відтворенням інформації в розмовному темпі, тому що без уяви та широкого словникового запасу, що формується саме при читанні книжок, зменшується вміння грамотно і цілісно розмовляти.

Мета написання статті – проаналізувати вплив сучасних інформаційних технологій на розвиток психічних процесів особистості школярів.

Основна частина. Багато сучасних школярів надає перевагу вивченню інформації через фільми чи зображення, так як завдяки цьому немає необхідності зайвий раз думати чи уявляти об'єкт розповіді, концентруватися на тексті. Якщо раніше література була розрахована на широкий обсяг людей різного віку, професії та життєвого досвіду, то наразі маємо ситуацію, у якій все більше історій розраховані на вузьке коло читачів, що, по суті, знецінює сучасну літературу. Під час читання ми стали часто відволікатися на терміни чи іншу інформацію, яка змушує нас переключитися від першого недочитанного джерела на інші, утворюючи так зване «дерево», з кожної «вітки» одного оповідання, з'являються інші і не повертаються до першоджерела. У висновку, ми не володіємо цілісними знаннями, не можемо

сконцентрувати увагу і порушуємо цілісність сприймання. Все частіше після якоїсь книжки, фільму, або, наприклад, сюжетної комп'ютерної ігри ми починаємо шукати опис сюжету в Інтернеті, щоб зрозуміти те, що дивилися буквально хвилини тому.

Під час проходження педагогічної практики та проведення уроків було помічено, що навіть в школі діти мають із собою багатофункціональні телефони, «розумні» годинники, іноді – планшети. У більшості випадків техніка не використовувалася задля навчальних цілей. Дітям було складно відмовитися від гаджетів під час проведення уроку, поки вчитель не робив зауваження. Вони намагалися хоча б частково, але відволікатися на ігри чи свої справи, тому не могли концентруватися на темі уроку та уважно слухати вчителя. Були випадки коли на прохання сховати телефон, учні проявляли несподівану, а інколи навіть агресивну реакцію. На перервах школярі не гралися один з одним, а виймали айфони та айпеди і починали завзято змагатися із героями, створеними чужою фантазією у вигаданому дорослими віртуальному світі. Діти, які ніколи не жили у докомп'ютерному світі, просто не розуміють, як можна було існувати без нього, адже вони відчують себе повноправними громадянами як реальної, так і віртуальної реальності.

Висновок. У час так званої «інформаційної епохи» усе більше інформаційних технологій та сучасних пристроїв покликано покращити та полегшити життя дітям та підліткам. Упровадження у широке користування мобільних телефонів, стаціонарних та портативних комп'ютерів, бездротового Інтернету та інших технологічних нововведень потребує досконалого вивчення їх впливу на зростаючий організм та розробки ефективних норм їх використання. Необхідним є проведення профілактичних заходів щодо попередження технологічних залежностей у підлітків в Україні. Вони повинні включати як широке інформування населення щодо ризиків безконтрольного використання комп'ютера, мережі Інтернет, мобільних телефонів, так і підготовку лікарів з психологічних особливостей підліткового віку та надання підліткам медико-соціальної допомоги.

Список використаних джерел:

1. Богомолова Н.Н. Соціальна психологія друку, радіо і телебачення. М., 2004.
2. Ельконін Д.Б. Психологія гри. М., 1978.
3. Матвеева Л.В., Анікеева Т.Я., Мочалова Ю.В. Психологія телевізійної комунікації. М., 2005.
4. Фомічова Ю.В., Шмельов А.Г., Бурмістров І.В. Психологічні кореляти захопленості комп'ютерними іграми // Вісник МГУ. Сер 14. Психологія. 2001. №3. С. 27-39.
5. Шапкін С.А. Комп'ютерна гра: нова галузь психологічних досліджень // Психологічний журнал, 2007. №1, с. 86-102.